

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру

Силабус курсу
«ПРИРОДООХОРОННЕ ПРАВО І ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ (ОВД)»

Обсяг:	4 кредити ЄКТС / 120 годин
Семестр, рік	семестр 2, рік навчання - I
Дні, час, місце:	згідно з розкладом
Викладач:	Тригуб Валентина Іванівна; кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру
Контактний тел.	+38 (067) 936-2321
E-mail:	grunt.ggf@onu.edu.ua
Робоче місце	Одеса, пров.Шампанський, 2 геолого-географічний факультет, кафедра географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру (каб. 63, 64)
Консультації	Очні консультації: 1 год., понеділок, 15.00-16.00 Онлайн-консультації: ZOOM, за попереднім узгодженням часу в групі Telegram

КОМУНІКАЦІЯ

Спілкування в аудиторії за розкладом.

Інші види комунікації: група в Telegram, консультації за розкладом

e-mail: grunt.ggf@onu.edu.ua

телефон: +38 (067) 936-2321

соціальні мережі: Telegram

аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни «Природоохоронне право і оцінка впливу на довкілля» є природоохоронне законодавство України та фактори впливу, ступінь їх екологічної небезпеки та масштаби впливу господарської діяльності на довкілля.

Пререквізити навчальної дисципліни. У системі географічних наук навчальний курс «Природоохоронне право і оцінка впливу на довкілля» тісно пов'язаний із наступними навчальними дисциплінами: «Урбосередовище і ґрунти міст», «Проблеми регіонального розвитку», «Біосферна етика».

Постреквізити навчальної дисципліни.

Дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення даної дисципліни: «Геостратегування і геопланування», «Глобалізаційні виклики», «Проблеми регіонального розвитку», «Урбаністичне геопланування», «Моніторинг навколишнього середовища», «Охорона навколишнього середовища».

Мета курсу – полягає у наданні теоретичних і практичних знань студентам із сучасного природоохоронного законодавства і права, сучасних правових основ природокористування, систематизації отриманих студентами знань для використання у практичній діяльності; ознайомленні зі шляхами використання географічних знань; формування правової свідомості та правової культури у цій сфері; сформувані у майбутніх фахівців систему умінь та компетенцій для забезпечення застосування правових та організаційних засад оцінки впливу на довкілля антропогенної діяльності,

запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, раціонального використання і відтворення природних ресурсів у процесі прийняття рішень щодо провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських і приватних інтересів.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- вивчення системи природоохоронного права України, засвоєння основних понять;
- ознайомлення з чинним українським природоохоронним законодавством;
- вивчення підстав і умов виникнення, зміни та припинення природоохоронних правовідносин;
- ознайомлення зі специфічними способами захисту права власності на природні ресурси;
- застосування набутих знань у вирішенні практичних питань, пов'язаних з правовими проблемами, що виникають у ході реалізації суб'єктивних прав на природні ресурси;
- формування вмінь і навичок самостійного пошуку необхідних нормативно-правових актів та правильного їх використання під час вирішення ситуаційних завдань;
- узагальнення інформації щодо процедури проведення ОВД та прийняття рішення про провадження планованої діяльності;
- освоєння діяльності природоохоронних органів щодо проведення науково-обґрунтованої оцінки впливу на довкілля,
- набуття навичок формулювання екологічних умов реалізації планованої діяльності.

Очікувані результати.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати:**

- природоохоронне законодавство, міжнародні договори у сфері використання та охорони природних ресурсів;
- основні принципи правового регулювання відносин щодо використання природних ресурсів;
- специфіку права власності на природні ресурси та права природокористування;
- зміст екологічних прав та обов'язків фізичних та юридичних осіб, територіальних громад і держави;
- особливості правового режиму окремих природних об'єктів;
- види юридичної відповідальності за порушення норм природоохоронного законодавства, їх юридичну природу та відмінності;
- призначення ОВД в системі підготовки і прийняття господарських рішень (поняття, терміни, визначення, законодавча база);
- законодавчу базу щодо здійснення оцінки впливу на довкілля;
- принципи та етапи процедури оцінки впливу на довкілля;
- вплив процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та екологічні ризики, пов'язані з виробничою діяльністю та недотриманням процедури здійснення оцінки впливу на довкілля;
- вимоги до оцінки поточного стану довкілля і біорізноманіття та важливість реалізації ОВД;
- вимоги забезпечення екологічного управління та поведження з відходами;
- вітчизняний та міжнародний досвід щодо реалізації процедури оцінки впливу на довкілля;

вміти:

- вільно володіти понятійним апаратом;
- надавати загальну характеристику правових відносин, що виникають під час використання природних ресурсів;
- визначати способи реалізації суб'єктивних екологічних прав та юридичних обов'язків у сфері використання природних ресурсів;
- аналізувати і тлумачити чинне природоохоронне законодавство;
- застосовувати еколого-правові норми до конкретних фактичних обставин;

- орієнтуватися в основних тенденціях удосконалення й розвитку природоохоронного законодавства та боротьби з екологічними правопорушеннями;
- здійснювати підготовку звіту та висновків з оцінки впливу на довкілля;
- формувати ефективні стратегії комунікації з громадськістю, експертними органами та органами влади щодо вирішення питань захисту довкілля;
- враховувати висновки з оцінки впливу на довкілля при прийнятті рішень про провадження планованої діяльності, зокрема, у агропромисловому секторі та при реалізації заходів із охорони біорізноманіття;
- поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень;
- оцінювати та прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище;
- проводити аналіз інформації, наданої у звіті з оцінки впливу на довкілля;
- здійснювати підготовку мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля;
- здійснювати стратегічну екологічну оцінку;
- використовувати різноманітні програмні засоби, ГІС-технології та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення заходів із оцінки впливу на довкілля;
- усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів;
- адаптуватися та діяти в новій ситуації.

ОПИС КУРСУ

Методи і форми навчання:

Курс складається з лекцій (24 год.) та практичних занять (16 год.), організації самостійної роботи студентів (80 год.).

Основна підготовка студентів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але у значній мірі покладається на самостійне вивчення предмета здобувачами освіти. Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: словесні (лекція, пояснення); наочні (демонстрація презентацій); практичні (практичні роботи); самостійна робота (робота з підручником під керівництвом викладача, самостійна робота студентів).

Зміст навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Загальні положення природоохоронного права та природоохоронного законодавства

Тема 1. Предмет, метод, система та принципи природоохоронного права. Історія становлення та розвитку природоохоронного законодавства. Джерела екологічного (природоохоронного) права.

Тема 2. Право власності на природні ресурси.

Тема 3. Право природокористування та його основні види.

Тема 4. Правове забезпечення управління в галузі природокористування.

Тема 5. Природокористування і природоохоронна діяльність.

Змістовий модуль 2. Мета та завдання ОВД. Категорійно-понятійний апарат.

Етапи здійснення процедури ОВД.

Тема 6. Загальні положення та поняття про оцінку впливу на довкілля (ОВД).

Тема 7. Види діяльності, що можуть мати значний вплив на довкілля.

Тема 8. Процедури публічності та збору інформації при проведенні ОВД.

Тема 9. Звіт з оцінки впливу на довкілля.

Тема 10. Висновок з оцінки впливу на довкілля.

Тема 11. Завершальна стадія процедури ОВД.

Тема 12. Відповідальність за порушення законодавства про оцінку впливу на довкілля.

Перелік основної рекомендованої літератури

1. Актуальні проблеми правового регулювання аграрних, земельних, екологічних та природоресурсних відносин в Україні: колективна моногр./ відп. ред. Т.Є. Харитонова, І.І. Каракаш. Одеса: Видавничий дім «Гельветика» 2018. 721 с.
2. Алексеева Є. Оцінка впливу на довкілля: Міжнародні стандарти, досвід інших країн і передумови до запровадження нової моделі оцінки впливу на довкілля в Україні та її основні елементи / С. Вихрист, Є. Єндрюшка, Н. Мікуліч, Д. Скрильніков, М. Шимкус. Київ 2018. 141 с.
3. Алексеева Є. Популярний коментар до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» Львів : «Компанія “Манускрипт”». 2018. 60 с. http://epl.org.ua/wp-content/uploads/2018/11/Komentar_do_zakony_OVD_netversia.pdf
4. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 № 2059-VIII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>
5. Каракаш І.І. Право власності на природні об'єкти та їх ресурси: монографія. Одеса: Юрид. літ., 2017. 436 с.
6. Природноресурсове право України: навчальний посібник. Видання друге, доповнене і перероблене. / За редакцією Каракаша І.І. та Харитонові Т.Є. Одеса, Видавничий дім «Гельветика», 2018. 566 с.
7. Екологічне право : підручник. За ред. А. П. Гетьмана. Х.: Право, 2014. 432 с.
8. Шутяк С. Постатейний коментар до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку». Львів : «Компанія «Манускрипт»». 2019. 128 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного контролю: усне опитування, оцінювання лабораторних робіт та виконання індивідуальних завдань

Форми і методи підсумкового контролю: підсумковий контроль – залік.

Розподіл балів, які отримують студенти:

Рівень знань студента з кожного модуля оцінюється за 100 – бальною шкалою. Наведена таблиця визначає питому вагу оцінки з кожного модуля у загальній оцінці по дисципліні.

Поточний контроль											Контрольна роботи за змістовим модулем 1-2*	Сума балів	
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль №2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	20	100
6	6	6	6	6	6	6	8	8	8	8	6		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів

Самостійна робота студентів.

Включає роботу з друкованими джерелами (підручниками, навчальними посібниками, нормативними документами), самостійне вивчення питань згідно програмі. Потребує від здобувачів вищої освіти самостійного вивчення, закріплення й поглиблення раніше здобутих і нових знань. Здобувачі вищої освіти повинні опрацювати теми, що заплановані для самостійної роботи:

Контроль СР відбувається у вигляді тестів, контрольних робіт, переліку обов'язкових ситуаційних завдань. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення, включені до контрольних заходів. Увесь обсяг СР містить завдання, які вимагають від студента систематичної самостійної роботи.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: У разі відсутності на контрольному заході, його можна перездати у час планової консультації. Перелік питань до підсумкового контролю міститься у робочій програмі дисципліни, яка розміщена на сайті факультету та у Google Class

Політика щодо академічної доброчесності:

Здобувач вищої освіти та лектор повинні дотримуватися академічної доброчесності згідно Кодексу академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова
<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятним у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо).

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: зниження результатів оцінювання поточного та підсумкового контролю; повторне проходження оцінювання; призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо).

Політика щодо відвідування: відвідування лекцій – вільне, практичних занять – обов'язкове; запізнення не бажані. Бали за відвідування занять не нараховуються. Поважною причиною відсутності на заняттях вважається хвороба, що підтверджується довідкою від лікаря (лікарняним листом).

Мобільні пристрої: допускається використання смартфона, планшета або іншого пристрою з доступом до інтернет-мережі під час лекції або практичного заняття у випадках роботи з інформаційними джерелами та їх обговоренням (визначається лектором).

Поведінка в аудиторії: ділова та одночасно творчо-емоційна атмосфера на лекціях та практичних заняттях, під час контрольних заходів – зосереджена, без розмов та відволікань.